

väärtusetusse. Sellised traditsioonid on kultuurilised fenomenid, millel võivad avalduda oma spontaansed arengud ning neil võib olla oluline roll näiteks rahvusliku või kultuurilise identiteedi kujundamisel. Seega võivad autori sõnul ka näiteks angloameerika kultuuriruumist imporditud halloweeniga seoses korraldatavad Dracula turismipaketid pakkuda külastajatele unikaalset kogemust ning nendel osalemise käigus läbielatu võib inspireerida inimesi jutustama ehedaid memoraate, mis integreeritakse hiljem perepärimusse. Samuti leiab autor, et kuigi paljud kohalikud peavad müügilolevaid Draculaga seotud suveniire mitteautentseks, kujutavad need endast turistile sellegipoolest autentset meenutust külastatud kohast.

Autori kokkuvõttev seisukoht on, et Rumeenia reisibürood kasutavad Dracula teemat küll turistide huvi äratamiseks, kuid nende eesmärk on esitada turistile selle kaasabil eelkõige kohaliku kultuuri ja ajaloo unikaalseid aspekte ning osutada pigem just antud piirkonna ja selle pärimuse erilisusele.

Reet Hiimäe

Valgevene folkloori kogumik

Беларускі фалькlor: Матэрыялы і даследаванні. Зб. навук. Прац. Галоўны рэдактар Т. В. Валодзіна. Вып. 1–4. Мінск: Беларуская навука. 2014–2017.

Belaruski fal'klor: Materyialy i dasledavanni. Zb. navuk. Prats. Galoŭny redaktar T. V. Valodzina. Vyp. 1–4. Minsk: Belaruskaja navuka. 2014–2017.

2014. aastast ilmub Valgevenes folkloristide initsiatiivil iga-aastane akadeemiline väljaanne “Valgevene folklor: materjalid ja uurimused”. Kogumiku algatas selle vastutav toimetaja Taččiana Valodzina (Tatjana Volodina) ning seda koostatakse Valgevene Teaduste Akadeemia Valgevene Kultuuri, Keele ja Kirjanduse Instituudi rahvaluule ja slaavi rahvakultuuri osakonnas.

Seni avaldatud neli köidet kajastavad Valgevene folkloristide saavutusi ja tegemisi ning tänase uurimistöö aktuaalseid teemasid. Kogumiku üks siht oli leida uusi lähenemisviise valgevene folkloori varamule. Autorite seas on teaduste akadeemia rahvakultuuri uurijate kõrval erinevate Valgevene kõrgkoolide ja naaberriikide teadlased.

Väljaanne sisaldab järgmisi osi: “Uurimused”, “Valgevene rahvaluule etnolingvistiline atlas”, “Valgevene folkloor välismaa väljaannetes”, “Rahvaluulekogudest”, “Jäädvustusi ekspeditsioonidelt”, “Valgevenelaste folkloor välismaal”, “Retsensioonid”, “Meie juubilarid”.

Teisest neljanda väljaandeni on uurimuste rubriik olnud temaatiline. Teise köite käsitlused on pühendatud valgevene algupärase kombestikuga kalendrituuaalile – nelipühade aegsele põõsaks maskeerimise tavale. Kolmandas väljaandes vaadeldakse valgevenelaste loitsutraditsiooni. Just viimastel aastakümnetel on märgatav huvi suurenemine selle pärimusliigi vastu, ka selles trükises toovad valgevene, vene ja poola õpetlased esile uusi, seni käsitlustest kõrvale jäänud loitsude külgi ja nendega seotud fakte.

Neljas köide esitleb etnoloogide rahvaluulel rajanevaid töid. Teoreetilises osas tutvustatakse seni Valgevenemaal täiesti uut lähenemisviisi – valgevene rahvaluule etnolingvistilist atlast. Lugeja saab tutvuda muistenditega “maa seest väljakasvanud” hiiust, kurja silma nimetustega, karjalaskepäeva kommetega ja näki esinemiskujudega. Artiklitele on lisatud vastavad levikukaardid.

Lugejale olulist informatsiooni pakub rubriik “Valgevenelaste rahvaluule välismaa väljaannetes”, mis sisaldab tõlkeid raskesti kättesaadavatest publikatsioonidest. Näiteks avaldati Bulgaaria teadlase Florentina Badalanova-Helleri *New Zealand Slavonic Journalis* (2003) ilmunud valgevene folkloori käsitlus.

Alajaotuses “Rahvaluulekogudest” avaldatakse unikaalseid jäädvustusi Valgevene Kultuuri, Keele ja Kirjanduse Instituudi rahvaluule ja slaavi rahvaste kultuuriloo arhiivist. Avaldamisele on tulnud näiteks A. Smolichi, J. Drozdovichi, A. Antsukevichi ja teiste ülestähendused.

Igas numbris esitletakse ka ekspeditsioonide materjale. Avaldamisele on tulnud kogenud kogujate (G. Lopatin, T. Kuharonok, T. Tjapkova jt), aga ka algajate jäädvustused. Kontseptuaalselt on tähtsal kohal valgevene diasporaalt jäädvustatud teave: Bialystok (G. Haritonjuk-Mihei), Pihkvamaa (T. Tjapkova), Brjanskimaa (P. Tsalka), Latgale (S. Sahharova); samuti J. Vnukovichi jätkuekspeditsioonid Leedu Vileni rajooni külades, mille elanikkonna valdav osa on valgevenelased.

Kogumik avaldab ka probleemipüstitustega retsensioone ja olulisemate teadussündmuste ülevaateid. Meeles peetakse juubilare: austust avaldatakse nii silmapaistvatele valgevene rahvakultuuri varasematele (Paul Špilevsky, Maksim Goretski, Mihhail Grinblat) kui ka tänastele (Lii Solovei, Arsen Lisa) uurijatele.

Folkloorikogumik on saanud kolleegidelt positiivset tagasisidet. Toimetusel on plaanis laiendada autorite ringi, avaldada arhiivide raskesti kättesaadavaid materjale, arutleda folkloristika päevateemadel.

Taácciana Valodzina
Tõlkinud Mare Kõiva